

Muqeddes Kitab

Injil 14-qisim

«Tésalonikaliqlargha «2»»

© Muqeddes Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyghurche Kalam Terjimisi»

Injil 14-qisim

«Tésalonikaliqlargha «2»»

(Rosul Pawlus Tésalonika shehiridiki jamaetke
yazghan ikkinchi mektup)

Kirish söz

Tésalonikadiki jamaetning tughulush jeryani we arqa körünüshi toghruluq oqurmenler «Tésalonikaliqlargha yézilghan birinchi mektup» tiki «kirish söz» imizdin melumat alalaydu.

Ishinimizki, rosul Pawlusning ushbu xétini aldinqi xétidin uzun ötmeyle ewetken; buninggha ispat, xetning béshida salam yollighuchilar oxshashla üç zat — Pawlusning Özi, Timotiy we Silastin ibaret idi. Xuda yolida daim rosulluq xizmitide uyan-buyan chépip yüridighan bu üçü uzun waqitlarchiche bir jayda jem bolalmaytti.

«Birinchi xet» ni Tésalonika shehirige aparghan kishi Korint shehirige, Pawlusning yénigha tézla qaytip kelgen, shundaqla uninggha jamaetning yéngi xewirini yetküzgen bolsa kérek. Pawlus bu kishidin, jamaetiki bezilerning birinchi xettiki «Reb Eysaning dunyagha qaytip kélishi» toghruluq telimatlarini (4:15-17, 5:4-6) ikki qoligha tayinip jan béqishtin waz kéchishning bahanisi qiliwalghanliqidin xewerdar boldi. Ular: «Mesih Öz padishahliqini berpa qilishqa téz arida dunyagha qaytip kélidu, shunga jan béqishqa özimizni upritishning néme hajiti?!» dep oylighan bolsa kérek. Beziler «Mesihning qaytip kélishi» toghrisidiki telimni chüshinip yetmigen, yene beziliri shübhisizki, uningdin bikar teleplikte laghaylap yürüşke bahane tapqanliqidin xushal bolushup ketken.

Shu chaghlarda yene bezibir ehwallarmu körülgenidi. Beziler: ««Rebning küni yétip keldi» dégendek wehiylerni kördüm» dégenidi. «Rebning küni» din ibaret bu mezigil Reb Eysa yer yüzige qaytip kélishtin ilgiri, Xudaning ghezeplik jazalirini yer yüzige töküsh mezigilini körsitidu. Reb Eysa Özi mushu mezigilni «**zor zulum-zexmet**» yaki «**dehshetlik azab-oqubet**» dep atighanidi («Mat.» 24:21) (biz mushu ish üstide «qoshumche söz» imizdimu toxtilimiz). Tésalonikaliqlargha nisbeten «Rebning küni yétip keldi» dégen gep ularni xéli qayil qilatti, chünki her ademege ayanki, «dehshetlik azab-oqubet» mezigilide Xudaning muqeddes bendiliri dehshetlik ziyankeshlikke uchraydu; Tésalonikadikiler del mushundaq dehshetlik ziyankeshlikke uchrawatqanidi. Esheddiy bésimlar astida kishiler her türlüq ghelite ishlarni qilishi mumkin; xelq telpünüş ichide herxil xiyallarda bolsa, herxil ézitquluq hasil bolushi mumkin. Mushundaq sharaitta birsi Reb pat arida qaytip kélip, bu ziyankeshliklerni yoq qilidu, dégen ümidte bolup: «Rebning küni yétip keldi» dep xam xiyal qilsa, buni chüshinishke bolatti, elwette. Tésalonikada beziler shundaq xiyalda bolup «Rebning küni yétip keldi» dégen «bésharet» ni bergen; bezi rezil kishiler hetta rosul Pawlusning namida shundaq bayandiki saxta xetni yazghan. Bu intayin xeterlik ish, elwette. Bu heqiqiy étiqadqa hujum qilghangha barawer bolidu. Uning üstige, ishlimey, bikar telep yürüşke «Mesih téz arida kélidu» dégendek «rohiy» bahane izdep kütken ademler her yerde az bolmaydu. Pawlus bu sözni tüzitip: «Rebning küni» din ilgiri ikki chong weqe körüldü, deydu: —

«Tésalonikaliqlargha «2» »

- (a) «(Étiqadtin) chong yénish»
(e) «Mesihning reqibi (dejjal)ning ashkarilinishi».

Bu ishlar toghruluq uqumlarni toghrilash, köprek telim bérish, del ushbu qisqa xetning meqsitidir. Shundaqla barliq xetliride dégendek, u éghir zulum-zexmetke téxiche uchrawatqan bu jamaet, yeni özige jan-jéger bolghan mushu qedirlik dostlirigha téximu righbet-teselli yetküzüsh pursitidin paydilinidu. Rosullarning köp xetliridin, ularning Xudaning mömin bendiliri ötküzgen xataliqlirini tüzetkenliridin xewerdar bolduq. Biz shu xataliqlar üçhün minnetdar bolushimizgha toghra kélidu. Sewebi, birinchidin özimiz mushu xataliqlarni asanla qaytilishimiz mumkin; ikkinchidin, rosullarning tüzitishliridin intayin köp qimmetlik telimge muyesser bolimiz. Kim bilidu, uzun ötmey axirqi zamanlarga yüzlinishimizge toghra kélemdu téxi; mushu xette, bizni shu qorqunchluq zamanlardiki ademni chöchitidighan aldamchiliqlargha taqabil turushqa qorallanduridighan heqiqetlerni oquymiz. Héchkim shuni inkar qilalmayduki, «Rebning küni»ning béshimizgha chüshüshke az qalghanliqini körsitidighan her türlük alametler köz aldimizda yilmuyil ashmaqta.

Mezmun: —

1. Teshekkür duasi (1-bab)
2. «Rebning küni»din burun yüz béridighan weqeler (2-bab 1-12-ayetler)
3. Étiqadchilargha qilinghan nesihet we yolyoruqlar (2-bab 13-ayettin 3-bab 15-ayetkiche)
4. Axirqi tilekler (3-bab 16-18-ayetler)

Tésalonikaliqlarga «2»

Rosul Pawlus Tésalonika shehiridiki jamaetke yazghan ikkinchi mektup

1 ¹ Menki Pawlus, Silas hemde Timotiydin XudaAtimiz we Rebbimiz Eysa Mesihde bolghan, Tésalonika shehiridiki jamaetke salam. ² XudaAtimiz we Reb Eysa Mesihning silerge méhir-shep-qet we xatirjemlik ata qilinghay!

Azab-oqubet ichidiki righbet-teselli

³ Siler üçün Xudagha herdaim teshekkür éytishimizgha toghra kélidu (hemde shundaq qilish tolimu layiqtur), i qérindashlar, — chünki étiqadinglar küchlük ösmekte hemde bir-biringlarga bolghan méhir-muhebbitinglarmu éship tashmaqta. ⁴ Shuning bilen biz özimiz silerning béshinglarga chüshken, shundaqla berdashliq bériwatqan barliq ziyankeshlik we japa-éghirchiliqlar ichide körsetken sewr-chidamliq we étiqadinglar üçün, Xudaning herqaysi jamaetliride silerdin pexirlinimiz; ⁵ bu ishlar Xudaning kélidighan adil hökümini körsitidighan roshen bir alamettur we shundaqla, bu ishlar silerning Xudaning padishahliq-qigha layiq hésablinishinglar üçün bolidu; siler mana shu padishahliq üçün zulum-zexmet chékiwatisiler; ⁶⁻⁷ shundaq iken, silerge éghirchiliq salghuchilargha Xuda éghirchiliq salsa, hem shundaqla Reb Eysa qudretlik perishtiliri bilen ershtin qayta körüngen chaghda, éghirchiliqqa uchriqan silerge biz bilen teng aramliq berse durus ish bolmamdu? ⁸ Shu chaghda U Xudani tonumaydighanlardin, shundaqla Rebbimiz Eysa Mesihning xush xewirige itaet qilmaydighanlardin yalqunluq ot bilen intiqam alidu. ⁹ Bundaq kishiler Rebning huzuridin we küch-qudrutining shan-sheripidin mehrum qilinip, menggülik halaket jazasini tartidu. ¹⁰ U waqitta U Özining barliq muqeddes bendiliride ulughlinip, shu künide barliq ishengenlerde (siler derweqe bizning guwahliqimizgha ishengendursiler) Özining karametlikini körsitip, medhiylengili kélidu.

1:1 «Tésalonika shehridik jamaetke salam» — «Tésalonika shehiri» — Qedimki Grétsiyediki bir sheher idi, bu sheherning hazirqi nami «Salonika» bolup, u Türkiyide.

1:2 **1Kor. 1:3; 1Tés. 1:1; 1Pét. 1:2.**

1:3 «Siler üçün Xudagha herdaim teshekkür éytishimizgha toghra kélidu ...», i qérindashlar, — chünki étiqadinglar küchlük ösmekte hemde bir-biringlarga bolghan méhir-muhebbitinglarmu éship tashmaqta» — Pawlusning birinchi xétidiki duasi hem ötünuşliri hazir emelge ashuruluwatidu; «1Tés.» 2:12, 4:10ni köring.

1:3 **Ef. 1:15; Fil. 1:3; Kol. 1:3; 1Tés. 1:2.**

1:4 **1Tés. 2:19.**

1:5 «Bu ishlar Xudaning kélidighan adil hökümini körsitidighan roshen bir alamettur we shundaqla, bu ishlar silerning Xudaning padishahliq-qigha layiq hésablinishinglar üçün bolidu; siler mana shu padishahliq üçün zulum-zexmet chékiwatisiler» — «bu ishlar» — étiqadchilargha qarshi chiqqanlarning ziyankeshlik qilishliri hem Tésalonikadiki étiqadchilarning sewr-taqetlirini körsitidu.

—Bu ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni köring.

1:5 **1Tés. 2:14; Yeh. 6.**

1:6-7 **Zek. 2:12; 1Tés. 4:16.**

1:8 «Shu chaghda u Mesih Xudani tonumaydighanlardin, shundaqla Rebbimiz Eysa Mesihning xush xewirige itaet qilmaydighanlardin yalqunluq ot bilen intiqam alidu» — «Yer.» 10:25, «Zeb.» 79:6 we «Yesh.» 66:15ni köring.

1:8 **Yer.» 10:25; Zeb. 79:6; Yesh. 66:15; Rim. 2:8; 2Pét. 3:7.**

1:9 «Bundaq kishiler Rebning huzuridin we küch-qudrutining shan-sheripidin mehrum qilinip, menggülik halaket jazasini tartidu» — yaki bolmisa: «bundaq kishiler Rebning küch-qudrutining shan-sheripidin we Uning huzuridin bolghan menggülik halaket jazasini tartidu».

1:9 **Yesh. 2:19.**

1:10 «U Mesih ... shu künide barliq ishengenlerde ... Özining karametlikini körsitip, medhiylengili kélidu» — «Özining karametlikini körsitip, medhiyilinish» — grék tilida bu bir söz bilenla ipadiliniidu.

—«Öz muqeddes bendiliride... ishengenlerde...». Bu ibarining menisi: (1) «Reb Eysaning güzelligi we peziliti Öz bendiliri, yeni Özige ishengen ademlirige birinchi bolup körünüdu» we: (2) «Uning bu güzelligi ularning özliride, yeni ular arqiliq pütkül alemge körünüdu» dégenlik bolsa kérek.

1:10 **Ros. 1:11; 1Tés. 1:10; Weh. 1:7.**

«Tésalonikaliqlarga «2» »

¹¹ Shuning uchün, biz siler uchün daim shundaq dua qilimizki, silerni chaqirghan bizning Xudayimiz silerni Öz ulugh chaqiriqigha layiq hésablap, yaxshiliqqa intilgen barliq güzel meqset-muddialiringlarni we étiqadinglardin chiqqan barliq xizmetliringlarni küch-qudriti bilen emelge ashurghay. ¹² Shuning bilen, Xudayimizning we Rebbimiz Eysa Mesihning méhir-shepqiti arqiliq Rebbimiz Eysa Mesihning nami silerde shan-sherep bolup ulughlinidu we silermu Uningda shan-sherepke érishisiler.

Rebning küni, yeni «Perwerdigarning küni» we dejjal toghruluq

2¹ I qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning qayta kélishi, shundaqla bizning Uning bilen bir yerge jem qilinishimiz toghrisida silerdin shuni ótünümizki, ² Eger siler «melum rohtin kelgen wehiy»din bolsun, birsining söz-telimidin bolsun yaki «bizning namimizda» yézilghan melum xetlerdin bolsun «Rebning küni yétip keldi» dégen sözni anglisanglar, jiddiliship hoduqup ketmenglar yaki dekke-dükkige chüshmenglar!..

³ Bu ishlarda herqandaq ademning herqandaq usul bilen silerni aldishigha yol qoymanglar; chünki awwal «chong yénish» bolup, andin «gunahiy adem», yeni «halaketke mehkum qilinghuchi adem» ashkarilanmighuche, ashu kün kelmeydu. ⁴ Shu adem xuda dep atalghangha yaki kishiler choqunidighan herqandaq nersilerge qarshi chiqip, özini hemmidin üstün qilip körsitidu; u shundaq qilip Xudaning ibadetxanisida olturuwélip, özini Xuda dep körsitip jakarlaydu. ⁵ Men siler bilen bille bolghan waqtimda bularni silerge éytqinim ésinglarda bardu? ⁶ We uning belgilengen waqti-saiti kelmigüche ashkarilanmasliq uchün, némining uni tosüp turu-watqanliq silerge melum. ⁷ Chünki «qanunni yoqatquchi sirliq küch» alliqachan yoshurun heriket qilmaqta; lékin bu ishlarni hazirche tosüp kéliwatqan birs bardur; U otturidin chiqquche shundaq tosuqluq péti turidu; ⁸ andin ashu «qanunni yoqatquchi» ashkarilininidu; biraq Reb Eysa aghzidiki nepisi bilenla uni yutuwétidu, kelgen chaghdiki parlaq nuri bilen uni yoq qiliwé-

2:2 «... «Rebning küni yétip keldi» dégen sözni anglisanglar, jiddiliship hoduqup ketmenglar yaki dekke-dükkige chüshmenglar!» — «Rebning küni» yaki «Perwerdigarning küni» dégen muhim téma toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

2:2 Yer. 29:8; Mat. 24:4; Ef. 5:6; Kol. 2:18; 1Yuha. 4:1.

2:3 «chünki awwal «chong yénish» bolup,...» — «chong yénish» belkim «étiqadtin chong ténish»ni körsitidu. «Qoshumche söz»imizni körüng. «Bu ishlarda herqandaq ademning herqandaq usul bilen silerni aldishigha yol qoymanglar; chünki awwal «chong yénish» bolup, andin «gunahiy adem», yeni «halaketke mehkum qilinghuchi adem» ashkarilanmighuche, ashu kün kelmeydu» — bu muhim ayyettki «chong yénish» («étiqadtin chiqip, ayrilish»), «gunahliq adem» we «halaketke mehkum qilinghuchi adem» (dejjal) toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

—Bezi alimlar «chong yénish»ni «Xudagha qarshi» chong topilang» dep terjime qilidu. Biz «qoshumche söz»imizde óz terjimimizge ispat bérimiz.

2:3 Mat. 24:23; 1Tim. 4:1; 1Yuha. 2:18.

2:4 «Shu adem xuda dep atalghangha yaki kishiler choqunidighan herqandaq nersilerge qarshi chiqip, özini hemmidin üstün qilip körsitidu; u shundaq qilip Xudaning ibadetxanisida olturuwélip, özini Xuda dep körsitip jakarlaydu» — «Yesh.» 14:13-14, «Dan.» 11:36, «Ez.» 28:2-9ni körüng. Bu ish toghruluq «qoshumche söz»imiznimu körüng. «Ibadetxana» mushu ayyette esli ibadetxanining ichki «muqeddes jay»ni körsitidu.

2:4 Dan. 7:25; 8:11; 11:36; Mat. 24:15; Weh. 13:1-8

2:7 «Chünki «qanunni yoqatquchi sirliq küch» alliqachan yoshurun heriket qilmaqta» — «qanunni yoqatquchi sirliq küch» (grék tilida «qanunni yoqatquchi sir») toghruluq «qoshumche söz»imizde azraq toxtilimiz. «Lékin bu ishlarni hazirche tosüp kéliwatqan birs bardur» — 3-4-ayyettiki «gunahiy adem («halaketke mehkum qilinghuchi adem»)ning meydangha chiqishni tosush» bilen «qanunni yoqatquchi sirliq küchni tosush»ning zich munasiwiti bar. Ikki ishni tosughuchi bizningche Xudaning Muqeddes Rohidur. Bezi alimlarning bu toghruluq bashqiche pikiririmu bar; közqarishimizning sewebini «qoshumche söz»imizde éytimiz.

—«Qanunni yoqatquchi sirliq küch» (grék tilida «qanunni yoqatquchi sir») toghruluq «qoshumche söz»imizde azraq toxtilimiz. «U otturidin chiqquche...» — bashqa birxil terjimisi: «U otturidin yótkiwétilgüche...». «Qanunni yoqatquchi sirliq küch» belkim Sheytanning astirtin dunyadiki barliq ellerni, barliq döletlerni herxil qanunni, shundaqla barliq exlaq prinsiplarni buzush tepreke asta-asta qutritishlerini körsitidu. Bu jeryanning ewjige chiqishi dejjalning meydangha kélishi bilen bolidu. «u otturidin chiqquche shundaq tosuqluq péti turidu» — bu muhim ishlar toghruluq «qoshumche söz»imiznimu körüng.

«Tésalonikaliqlarğa «2» »

tidu.⁹ «Qanunni yoqatquchi»ning meydangha chiqishi Sheytanning pentliri bilen bolidu, u her türlik küch-qudret, möjize we yalghan karametlerni körsitip,¹⁰ halaketke yüzlengenlerni azduridighan herxil qebih hiyle-mikirlerni ishlitidu. Ularning halaket aldida turuwatqanliqining sewebi özlirini nijatqa yétekleydighan heqiqetni söymey, uninggha qelbidin orun bermeslikid-indur..¹¹ Shu sewebtin, Xuda ulargha yalg'hanchiliqqa ishensun dep heqiqettin chetnitidighan bir küch ewetidu.¹² Netijide, heqiqetke ishenmey, belki qebihlikni xursenlik dep bilgenlerning hemmisi jazagha mehkum qilinidu.

Qet'iy tewrenmenglar!

¹³ Lékin, ey, Reb söygen qérindashlar, biz siler üçün herdaim Xudagha teshekkür éytishimizgha toghra kéliduki, Xuda Rohning wasitiside pak-muqeddes qilinishinglar we heqiqetke ishinishinglar arqiliq silerni nijatqa érishishke muqeddemdila talliwaldi..¹⁴ U biz yetküzgen xush xewer arqiliq silerni shu nijatqa, yeni Rebbimiz Eysa Mesihning shan-sheripige érishishke chaqirdi.

¹⁵ Shuning üçün, ey qérindashlar, tapan tirep turunglar, biz silerge éghizche yaki xet arqiliq yetküzgen telimni ching tutunglar!

¹⁶⁻¹⁷ Emdi Rebbimiz Eysa Mesihning Özi we bizni söygen, méhir-shepget bilen menggülik righbet-teselli hem güzel ümid ata qilghan XudaAtimiz qelbinglarni righbetlendürgey hemde silerni herbir güzel ish qilishta, herbir yaxshi sözlerni yetküzüshte küchlendürgey!.

Biz üçün dua qilinglar

3¹ Axirida, i qérindashlar, biz üçün dua qilinglarki, Rebning sözi xuddi silerge yetken chaghdikige oxshash, herqandaq yerde téz tarqalsun we shan-shereplik dep ulughlansun;..

² shuningdek bizning qebih we rezil ademlerdin qutulushimiz üçünmu dua qilinglar. Chünki hemmila adem ishench-étiqadliq boluwermeydu..³ Emma Reb Özi ishenchliktur; U silerni mustehkem qilidu hem rezil bolghuchidin saqlaydu..

⁴ Emma Rebde, silerge tapilighinimizni qiliwatisiler, shundaqla dawamlıq qiliwéridu, dep xatir-jemmiz. ⁵ Emdi Reb qelbinglarni Xudaning méhir-muhebbitige hem Mesihning sewr-chidamlıqıgha chömkeshke yétekligey..

2:8 Ayup 4:9; Yesh. 11:4.

2:9 Qan. 13:2; Yuh. 8:41; 2Kor. 4:4; Ef. 2:2; Weh. 13:13.

2:10 2Kor. 2:15; 4:3.

2:11 Rim. 1:24; 1Tim. 4:1.

2:13 «Xuda Rohning wasitiside pak-muqeddes qilinishinglar we heqiqetke ishinishinglar arqiliq silerni nijatqa érishishke muqeddemdila talliwaldi» — «Roh» — Xudaning Muqeddes Rohi.

2:15 2Tés. 3:6.

2:16-17 «Emdi Rebbimiz Eysa Mesihning Özi we bizni söygen, méhir-shepget bilen menggülik righbet-teselli hem güzel ümid ata qilghan XudaAtimiz qelbinglarni righbetlendürgey hemde silerni herbir güzel ish qilishta, herbir yaxshi sözlerni yetküzüshte küchlendürgey!» — qiziq bir ish shuki, «righbetlendürgey» hem «küchlendürgey» dégen péıllar grék tilidiki «birlik shexs» sheklididir. Démek, «XudaAta» we «Reb Eysa» bir shexstek ish qilidu.

2:16-17 1Tés. 3:13.

3:1 «... biz üçün dua qilinglarki, Rebning sözi xuddi silerge yetken chaghdikige oxshash, herqandaq yerde téz tarqalsun we shan-shereplik dep ulughlansun» — «téz tarqalsun» grék tilida «yüürsun» dégen söz bilen ipadiliniidu.

3:1 Mat. 9:38; Ef. 6:19; Kol. 4:3.

3:2 Yuh. 6:44; Rim. 15:31.

3:3 «U Reb silerni mustehkem qilidu hem rezil bolghuchidin saqlaydu» — «rezil bolghuchi» Sheytan, Iblis.

—Bashqa birxil terjimisi «U (Reb) silerni rezilliktin saqlaydu».

3:3 Yuh. 17:15; 1Tés. 5:24.

3:5 «Emdi Reb qelbinglarni Xudaning méhir-muhebbitige hem Mesihning sewr-chidamlıqıgha chömkeshke yétekligey» — «Xudaning méhir-muhebbiti» awwal Uning bizge bolghan muhebbiti, andin bizning Uninggha bolghan muhebbitimiz; «Mesihning sewr-chidamlıqı» awwal Mesihning Özining sewr-chidamlıqı, andin bizning Uningda we Uning üçün sewr-chidamlıq bolushimiz.

«Tésalonikaliqlargha «2» »

Ishligen chishleydu

⁶ Emdi qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning namida shuni tapilaymizki, bizdin alghan telimlerge riaye qilmay, tertipsiz yürgenlerdin özünglarni néri tutunglar..⁷ Bizdin qandaq ülge élishinglar kéreklikini özünglar bilisiler; chünki biz siler bilen bille bolghanda tertipsiz yürmingeniduq..⁸ Héchkimning nénini bikargha yémeyttuq; belki biz héchqaysinglarga éghirimizni salmasliq üçün, kéche-kündüzlep tiriship-tirmiship japaliq ishleyttuq..⁹ Bundaq qilishimiz, silerdin yadrem kütüşke heqliq bolmighanliqimizdin emes, belki özimizni silerge bizdin yaxshi ülge qaldurup, silerning bizge egishishinglar üçün idi..¹⁰ Chünki biz silerning yéninglarda bolghinimizda silerge: «Birsi ishlimeymen dése, u yémisun!» dep tapilighaniduq..¹¹ Chünki biz aranglarda bezilerning tertipsiz laghaylap, héch ishlimay bashqilarning ishlirigha ariliship yüridighanliqini angliduq..¹² Biz mushundaqlargha Reb Eysa Mesihde shundaq buyruymiz we ulardin ötünüp soraymizki, tinch yashap, emgikinglar bilen öz néninglarni tépip yenglar..¹³ Lékin siler, i qérindashlar, yaxshi ishlarni qilishtin érinmenglar..

¹⁴ Emma eger ushbu xétimizdiki sözlerge itaet qilmaydighan birsi bolsa, uningdin hezer eylenglar we uni xijaletke qaldurush üçün uning bilen bardi-keldi qilmanglar..¹⁵ Biraq, uni düşmen qatarida körmey, eksiche uninggha bir qérindash süpitide nesihet qilinglar.

Tilekler

¹⁶ Xatirjemlik Igisi bolghan Reb her waqit her yolda shexsen silerge xatirjemlik ata qilghay. Reb hemminglar bilen bille bolghay!..

¹⁷ Menki Pawlus bu axirqi salimimni öz qolum bilen yazdim; bu, méning hemme xetlirimning özige xas belgisidir. Mana bu méning öz qelimimdur..¹⁸ Rebbimiz Eysa Mesihning méhirshepqiti hemminglarga yar bolghay!

3:6 «Emdi qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning namida shuni tapilaymizki, bizdin alghan telimlerge riaye qilmay, tertipsiz yürgenlerdin özünglarni néri tutunglar» — «tertipsiz yürgenler» kéyinki ayetlerdin éniqi, «bikar telepler»ni körsitidu.

3:6 1Kor. 5:11; 2Tés. 2:15; 3:14; Tit. 3:10.

3:7 1Kor. 11:1; 1Tés. 1:6, 7; 2Tés. 2:10.

3:8 Ros. 18:3; 20:34; 1Kor. 4:12; 2Kor. 11:9; 12:13; 1Tés. 2:9.

3:9 1Kor. 4:16; 9:3, 6; 11:1; Fil. 3:17; 1Tés. 1:6; 2:9.

3:11 «Chünki biz aranglarda bezilerning tertipsiz laghaylap, héch ishlimay bashqilarning ishlirigha ariliship yüridighanliqini angliduq» — grék tilida rosul Pawlus chaqchaq qilip: «... héch ish qilmayde, lékin herterepte bashqilarning ishlirida bolghanliqini angliduq» deydu.

3:12 «Biz mushundaqlargha Reb Eysa Mesihde shundaq buyruymiz we ulardin ötünüp soraymizki...» — «mushundaqlar» — démek, 11-ayettiki «tertipsiz laghaylap, héch ishlimay bashqilarning ishlirigha ariliship yüridighanlar». «Kirish söz»imiznimu körüng.

3:12 Ef. 4:28; 1Tés. 4:11.

3:13 Gal. 6:9.

3:14 Mat. 18:17; 1Kor. 5:9; 2Tés. 3:6.

3:16 «Xatirjemlik Igisi bolghan Reb her waqit her yolda shexsen silerge xatirjemlik ata qilghay» — «Xatirjemlik Igisi bolghan Reb» grék tilida: «Xatirjemlikning Rebbi» yaki «Xatirjemlik bergüchi Reb» — démek, xatirjemlik bergüchi hem Öz herdaim xatirjemlikte turghuchi Rebdur.

3:16 Rim. 15:33; 16:20; 1Kor. 14:33; 2Kor. 13:11; Fil. 4:9; 1Tés. 5:23.

3:17 «Menki Pawlus bu axirqi salimimni öz qolum bilen yazdim. Bu, méning hemme xetlirimning özige xas belgisidir. Mana bu méning öz qelimimdur» — Pawlusning herbir xétidiki birnechche qurni öz qelimi bilen yézish aditi bar idi; bu, bashqilarning özining namida saxta xetlerni yézishning aldini élishi üçün idi. Özining közi ajiz bolghachqa, xetlirini adette katipqa yazduratti. («Galatyaliquqlargha»diki «kirish söz»imizni hem 6:11diki izahatni körüng.

3:17 1Kor. 16:21; Kol. 4:18.

Qoshumche söz

Adettikidek chüshinishke qiyinraq bolghan yaki alahide bezi nuqtılar üstide toxtilimiz; xette bayan qilinghan mushundaq köp ayetler Tewrattiki köp bésharetler bilen zich baghliq bolghachqa, biz ashu jehettin köprek toxtilimiz.

1:5

«Bu ishlar Xudaning kélidighan adil hökümini körsitidighan roshen bir alamettur we shundaqla, bu ishlar silerning Xudaning padishahliqigha layiq hésablinishinglar üçün bolidu; siler mana shu padishahliq üçün zulum-zexmet chékiwatisiler».

Pawlusning «**bu ishlar**» dégini shübhisizki, yuqiriq ayetlerde tilgha alghan qarshi chiqqanlarning ziyankeshlikliri hem Tésalonikadiki étiqadchilarning sewr-taqetlirini körsitidu. Emdi némishqa «**bu ishlar**» Xudaning adil hökümiğe «**roshen alamet**» bolidu?

Bezi kishiler herdaim «medeniyetlik», qiyapitide edeplik kishi körünidu. Lékin ular heqiqiy iman, yoruqluq we heqqaniyliq peyda bolghanda qarshi chiqip étiqadchilargha ziyankeshlik qilishqa bashlaydu. Ularning undaq heriketliri özining heqqaniyliqqa bolghan nepretlirini, shundaqla özining ichki heqqaniysizliqini ochuq körsitidu. Shuning bilen roshenki, Xudaning jazalirining ulargha chühürülüshi roshen adaletlik bolidu. Ikkinchidin, Xudaning mömin bendilirining ziyankeshlikke we zulum-zexmetlerge sewr-taqet bilen berdashliq bérédighanliqi ularning Xudaning méhir-shepqiti arqiliq hasil qilinghan xatirjemlik hem muhebbetlik ichki tebiitinimu körsitidu. Shuning bilen ularning qiyamet künide Xudaning arambexshlirini qobul qilghuchilar bolushqa layiqliqi körülidu.

Bashqiche éytqanda, rezillerning hazirqi körünüshtiki ghelibe-muweppeqiyetliri hemde heqqaniylarning zulum-zexmet chekkenlirini qandaq chüshinish kérek? Zerrichilik adalet éngige ige bolghan, Xudaning shapaiti hemde adalitige ishengen herqandaq kishi mushu ishlargha qarap shundaq bir xulasige kélishi kérekki — kelgüsi zamanda bir chong hésab alidighan, rezillerge jaza chühüridighan, Xudaning yolida mangghanlargha aram-teselli béghishlaydighan bir küni kelmey qalmaydu. Shuning bilen «hésablash küni»de hazirqi adaletsizlikte japa tartqan étiqadchilar rahet-teselli köridu, hazir adaletsizlik yürgüzgenler Xudaning jazasini tartidu.

«We shundaqla silerning Xudaning padishahliqigha layiq hésablinishinglar üçün bolidu»

Rebbimiz Eysaning Özi yaki Uning héchqaysi rosulliri héchkimni «Xudaning padishahliqigha layiq» dep baqmighan. Peqet Rebbimiz Eysala mushundaq ibarini Öziğe qollansa durus bolatti. Emma mushu yerde chongqur bir xudaliq sir tépiliduki, Xudaning méhir-shepqiti bizde ish körüp, bolupmu japa-zulumluq ishlarda bizde ixlasmen bir xaraktérning alametlirini hasil qilghachqa, étiqadchi er-ayallar Rebning padishahliqigha kirishke layiq körünüshte bolidu; we Xuda derweqe ularni shundaq hésablashqa razi bolidu! Ademlarning xulq-mijezilirini Öz xizmitide bolushqa özgertküchi, shundaqla bu xizmitide kérek bolghan barliq iltipatlarni teminligüchi Xuda kelgüsi hésab alidighan künide xushalliq bilen az bolmighan kishilerge: «Obdan qilding, sen méning yaxshi we sadiq xizmetkarimsen!» deydu («Mat.» 25:14-30). Shu

«Tésalonikaliqlarga «2» »

küni bizning: «Ah, Reb, bu ishlar peqet shepqiting bilen boldi! Emeliyette ishligüchi Özüngdursen! Men némige teriplinimen?!» dégendek jawab bérishimizge toghra kélidu. Xudaning yolida azab-oqubetke uchrashni héchqachan «sawab» dep hésablighili bolmaydu; eksiche, uni birxil imtiyaz hésablashimiz kérek («Mat.» 5:11-12, «Luqa» 6:22-23, «Fil.» 1:29).

Shunga oqurmenler Pawlusning: «Xudaning padishahliqigha layiq» déginini emes, belki **«Xudaning padishahliqigha layiq hésablinishinglar»** dégen sözini nezerge élishi yaxshidur. Uning bu sözini 1:11, «Luqa» 7:4, 6-7; 15:21 we 20:35 bilen sélishturush paydiliqtur.

«Dejjal» we «Rebning küni»

Mushu yerde axirqi zamanlarga baghliq bezi heqiqetlerni 2-babtin ayetmu-ayet tehlil qilimiz: —

2:1

«I qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning qayta kélishi, shundaqla bizning Uning bilen bir yerge jem qilinishimiz toghrisida silerdin shuni ötünimizki,...»

«Bizning Uning bilen bir yerge jem qilinishimiz» dégen ish birinchi xétide tilgha élinidu (4:11-15). Mesih asmandin chüshüwatqinida, uningda «ölümde uxliganlar» tirildürülide hemde yer yüzide turuwatqan tirik étiqadchilarmu ular bilen teng hawada Uning bilen körüshüshke kütürülide.

2:2

«Eger siler «Melum rohtin kelgen wehiy»din, birsining söz-telimidin yaki «bizning namimizda» yézilghan melum xetlerdin bolsun «Rebning küni yétip keldi» dégen sözni anglisanglar, jiddiliship hoduqup ketmenglar yaki dekke-dükkige chüshmenglar!»

Mushu yerde sehipe cheklimisidin «Rebning küni» dégen ibarining menisi üstide anche tepsiliy toxtalmaymiz; biz peqet oqurmenlerge Tewrattiki uninggha munasiwetlik ayetlerni körsitimiz we öimiz mushu ayetlerdin alghan bezi xulasimizni bayan qilimiz; oqurmen özi xulasimizni tekshürsun. Shundaq ümidimiz barki, kéyinki waqitlarda ayetlerni sherhlep, xulasilirimizni toluqraq teswirligüdek waqit chiqidu.

«Rebning küni» yaki «Perwerdigarning küni» dégen ibare Tewrattiki köp yerlerde tépilidu. Oqurmenler üçün biz töwende, Muqeddés Kitabta, «kün»ning türlük jehetliri ayan qilinghan yerlerni tizip körsitimiz: —«Yesh.» 2:10-22; 13:1-14:3; 34:1-17; «Yer.» 46:1-10; «Ez.» 30:1-9; «Yoél» 1:15-2:11; 2:31; 3:9-17; «Amos» 5:16-20; «Ob.» 1:15-21; «Zef.» 1-3-bab; «Zek.» 12-14-bab; «Mal.» 4:1-6 qatarliqlar. Yene «Daniyal peyghember» dégen qisimdiki töwendiki yerlerdimu axirqi zamanlar toghrisida bayanlar uchraydu, lékin «Perwerdigarning küni» dégen ibare biwasite tilgha élinmaydu: 2:40-45; 7:7-14, 19-28; 9:24-27; 11:29-12:4. Tewrattiki «axirqi zamanlar»ni körsitidighan yene xéli köp bashqa qisimlarmu bar.

Oqurmenler mushu yerlerdin köreleyduki, «Rebning küni» 24 saetlik bir künni körsetmeydu; u belki Xudaning ghezipi yer yüzidikilerge barghanséri tökülidighan bir mezzgil bolidu; u chaghda bolidighan ishlar ichide töwendiki muhim ishlar bolidu: —

«Tésalonikaliqlarğa «2» »

(a) Ademni agahlanduridighan alametler köpeygenséri towa qilishqa axirqi bir purset chiqishi mumkin (Xudaning shu meqsiti bolmighan bolsa, mushu jazaliri biraqla chüshürülgen bolatti).

(e) Xudaning jazaliri dejjalning paytexti bolghan Babil shehiri üstige tökülüşke bashlaydu («Yesh.» 13-bab).

(b) Israil tartqan azab-oqubetliri wejedin Perwerdigargha nida qilghili turidu, andin Muqeddes Rohning wehiyisi arqiliq: «Biz nechche ming yil chetke qéqip kelgen Eysa del özimizning Qutquzghuchi-Mesihimizdur» dep chüshinip yétidu («Zek.» 12:9-13:2).

Muqeddes yazmilarda «axirqi zamanlar»ni körisitidighan, bir-birige zich munasiwetlik yene üç qisim bar: —

(a) «Dan.» 9:24-27, 11:29-12:4.

(e) Injil «Matta» 24-babta xatirilengen, Reb Eysaning axirqi zamanlar, bolupmu «dehshetlik azab-oqubet» («zor zulum-zexmet») toghruluq sözliri («Mat.» 24:21-31).

(b) Injildiki «Wehiy»ning toluq qismi.

Injildiki «Wehiy»de bésharet bérilgen weqelerni del Reb Eysa «dehshetlik azab-oqubet» yaki «zor zulum-zexmet» dep békitken mezgildiki tepsiliy weqelerge oxshash dep ishinimiz. Shu mezgl yene Daniyal peyghember bésharet bergen «yetmiş yette»ning axirqi «yette»si, yeni texminen yette yili bolidu («Dan.» 9:24-27). Biz yene, mushu mezglning ikkinchi yérini (üch yérin yil) Xudaning ghezipi tökülidighan waqit, yeni Tewrattiki peyghemberlerning köpinchisi «Perwerdigarning küni» dep atighan mezgl, dep qaraymiz. Biraq, shuni démisek bolmayduki, Tewrattiki bir qisim yerlerdimu, «Perwerdigarning küni» dégen ibare peqet mushu yette yilning eng axirqi alahide qismini körsitidu. Mushu künlerde «azab-oqubet» ewjige chiqip, axirida Mesih yer yüzige qaytip kélidu we Öz padishahliqini berpa qilidu.

(Biz peyghemberler qisimliridiki, bolupmu «Habakkuk», «Yoél», «Zefaniya» hem «Zekeriya»diki «qoshumche söz»imizde bu weqeler toghruluqmu toxtalduq).

Bizde hazir, Tésalonikadiki étiqadchilarning «Rebning küni»ning **téxi yétip kelmigenlikini** chüshinishining némishqa shunche muhim ikenlikini bilip yétishimizge yetküdek melumat bar. Birinchidin, ularning «Rebning küni yétip keldi» dégenge némishqa qayil bolushqa mayil bolghanliqini körimiz; ular duch kelgen ziyankeshlik shunche esheddiy hem üzlüksiz bolghanki, shu mezgl Reb Eysaning «... **U chaghda dunya apiride bolghandin mushu chaghqiche körülüp baqmighan hem kelgüsidiu körülmeydighan dehshetlik azab-oqubet bolidu...**» dep éytqinigha oxshaytti; derweqe «Wehiy» dégen qisim bizge «dehshetlik azab-oqubet»ning esheddiy ziyankeshlikke tolghan, milyonlighan étiqadchilar öltürüldighan bir mezgl bolidighanliqini körsitidu.

Emma «Rebning küni» téxi yétip kelmidi; Pawlus buningdin awwal yüz béridighan ikki weqeni bizge éytidu:

«Tésalonikaliqlarga «2» »

- (a) (Étiqadtin) «chong yénish»;
(e) «Gunahiy adem» körüldü: —

2:3

«Bu ishlarda héchqandaq ademning héchqandaq usul bilen silerni aldishigha yol qoymanlar; chünki «chong yénish» awwal bolup, andin «gunahiy adem», yeni «menggülük halaketke mehkum qilinghuchi adem» ashkarilannmighuche, ashu kün kelmeydu».

(1) «Chong yénish» (grék tilida «apostasiya») dégen néme?

Grék tilida mushu sözning addiy menisi peqet «ayrilish» «yénidin chiqish». Injilda bu söz 16 qétim ishliatilginide u del shu menide qollinilghan, meyli esli menisi yaki köchme meniside bolsun. «Köchme mene»de bolghan bir jay «1Tim.» 4:1de tépildü: —

«Muqeddes Roh shuni bizge ochuq éytiduki, axir zamanda beziler étiqadtin yénip (yaki ténip), hiyliger jinlar we ularning saxta telimlirige egishidu».

Bezi alimlar mushu yerdiki (2:3de) «apostasiya»ni «isyan» yaki «topilang» dep terjime qilghini bilen, lékin biz Injilning özidin buninggha héch asas tapalmaymiz; belki Pawlusning yuqiriqi «Timotiyygha (1)»diki bésharitige asasinip, uni «Tésalonikaliqlarga (2)»dimu oxshash ishni, yeni «étiqadtin yénish»ni körsitidu, dep qaraymiz.

Emdi esheddiy ziyankeshlik basqan, «Men Mesihge ishinimen» dégen herqandaq birsi shu sewebtin öz öy-bésatiridin, erkinlikidin hetta öz béshidin ayrilishi mumkin bolghan shu künlerde, ademlerning peqet öz shexsiy menpeitini közlep: «Men Mesihge ishinimen» deydighan, «adamlar sirtqi qiyapette ixlasmen boluwélip, emeliyette könglide Xudaning qudrisini inkar qilidighan» («2Tim.» 3-bab) mushundaq bashqiche bir künning kélidighanliqini kimmu oylighan? Rebbimiz Eysa Özi temsilliride Xudaning padishahliqi toghruluq oxshash heqiqetlerni körsetkenidi (mesilen, «Matta» 13-bab). Shu chaghda Uning sözi muxlisirining bashlirini qaturuwetkenidi.

Mubada beziler Pawlusning: «apostasiya» dégen sözini mushu yerde yene «topilang» dep terjime qilsa, biz peqet ulardin: «Buningda zadi néme yéngiliq bar?!» dep soraymiz. Adem'atimizdin tartipla pütkül dunya, jümlidin Mesihge béqinghuchi bizlermu eslide Xudagha qarshi chiqip isyan kötürüp kelgen emesmu?!

Lékin del rosul aldin'ala éytqinidek, hetta öz dewride beziler «étiqadtin yénip», saxta telimlerni ögitishke bashlidi. Mushu xet yézilip 300 yilghiche Rim impériyesining ichki weziyiti pütünley bashqiche bolup chiqti; Rim impératori Konstantin «Mesihke étiqad qildim» dep jakarlidi. U butpereslikni «yaxshi emes» dep cheklidi. Ushtumtut, «xristian» bolush omumliship, «abruyluq ish», hetta beziler üçün intayin paydiliq ish bolup qaldi. Emeliyette impérator Konstantin Injilning tüp xewirini héch chüshenmeytti. U Injilgha xilapliq qilip bezi permanlarni chüshüriginide jamaet yétekchiliri uninggha tenbih bérishning ornigha uning hetta jamaetning ishlirigha igidarchiliq qilishigha yol qoydi. Bundaq yol qoyush «rohiy pahishiwazliq», «jamaet»ning siyasiy küchidin paydilishtin bashqa héchnerse emes idi. Mesihdin bashqa héchkim jamaetning béshi bolushqa, yeni jamaetning ishlirini bashqurushqa hoquqluq emes. Elwette, shu chaghda Injilgha xilap shu ishlargha qarshi turghan, awazini kötürüshke pétinghan bezi heqiqiy ishengüchiler chiqti. Andin yene uzun ötmey köp atalmish

«Tésalonikaliqlarğa «2» »

«ishengüchiler» heqiqiy ishengüchilerge ziyankeshlik qilishqa bashlighanidi. Tarixshunaslar mushu mezigilni «Qarangghuluq dewr» yaki «Zulmet dewrliri» dep atighanliq toghridur. Shu chaghlarda impériyediki «jamaetler»de dua qilish we Injilni oqush peqet azla ademler chüshineleydighan latin tilida bolatti. Jür'etlik ademlerning Tewrat-Injilni öz tiligha terjime qilishqa kirishishi bilen, «Islahat» («réformatsiye») dégen mezigil bashlandi; ishengüchiler ziyankeshliktin uyaq-buyaqlarda yoshurun emes, belki heqiqetni jakarlaydighan ochuq jamaetlerde yighilishqa bashlidi.

Emma shu ish hemmimizge roshenki, «chong yénish» alliqachan, yeni Rim impériyesi dewride bashlanghanidi; hazirqi zamandiki bir ipadisi shuki, intayin köp ademler «Mesihge ishinimen» (men Mesihiy, «xristian») dégini bilen hetta Mesihning sözini oqumaydu; bezi atalmish «poplar», «pastorlar», «rohaniylar» hetta Muqeddes Kitabtiki telimatlargha ochuq qarshi bolghan étiqadsizliqni ögitidu. Mana misalgha Yawropa yaki Amérikadiki bezi atalmish jamaetlerde ötküzülgen «bechchiwazlarning (gomoséksual) toyli»gha qaranglar.

Éytip ötimizki, Pars, Ottura Asiya we Junggodiki jamaetlerning tarixi buninggha oxshimaydu; mushu jaylarda bolghan jamaetler 10-esirgiche hakimiyetler teripidin ziyankeshlikke uchap turghan. Lékin 10-esirde ashu «sherqiy jamaetler» Budda dinidiki uqumlarni qobul qilishqa bashlap, ulardimu «chong yénish» boldi. Kéyin Islam dini Ottura Asiyadiki hemme bashqa étiqadlarni waqitliq yoqitiwetti.

Shunga biz «chong yénish» yüz berdi, dep qaraymiz — we waqit ötkenséri etrapimizda «chong yénish»tiki ademni seskendüridighan téximu köp misallar peyda bolmaqta.

«**Gunahiy adem**» dégen kim? —

2:4

«U («gunahiy adem») **Xuda dep atalghangha yaki kishiler choqunidighan herqandaq nersilerning hemmisige qarshi chiqip, özini hemmisidin üstün qilip körsitidu; u shundaq qilip Xudaning ibadetxanisida olтуруwélip, özini Xuda dep körsitip jakarlaydu.**»

Tewratni oqughanlar munu sözlerdin shu haman «Daniyal»da béshareet bérilgen «dejjal» (Mesihning reqibi)ning siyaqini tonup yétidu: —

«... shimaliy padishah öz meyliche qiliwéridu; u tekebburliship, özini herqandaq ilahlardinmu ulughlap üstün qoyup, hetta hemme ilahlarning ilahi Bolghuchigha ajayib kupurluq söz qilidu; taki Xudaning ghezipi toluq tökülgen künigiche u dawamlıq zor ronaq tapidu. Chünki Xudaning békitkini emelge ashmay qalmaydu. Bu padishah ata-bowiliri choqunghan ilahlarghimu pisent qilmaydu, ayallarghimu héchqandaq hewes qilmaydu. Emeliyette u herqandaq ilahni hörmetlimeydu, chünki u özini herqandaq ilahin ulugh dep qaraydu. Bularning ornida u «küchler ilahi»ni hörmetleydu; uning ata-bowilirimu ezeldin choqunmighan bu ilahni bolsa u altun, kümüş, yaqut we bashqa qimmatlik sowghatlarni teqdim qilip hörmetleydu. U eng musthekem qorghanlarni shundaq bir gheyriy ilahqa tayinip igileydu. Kimki uning hökümraniqligha béqinsa, u shulargha shereplik mensep béridu, ularni köpchilikni bashquridighan qilidu we in'am süpitide yer-zéminni teqsim qilip béridu» («Dan.» 11:36-39).

«Tésalonikaliqlarga «2» »

Biz «Daniyal»diki bësharetlerni «Wehiy»diki bësharetler bilen sélishturup, «Dejja»ni axir bérip pütkül yer yüzige dégüdek höküm süridu, dep qaraymiz; u qalaymiqanchiliqqa, patparaqliqqa pétip ketken dunyagha kélip: «Manga ishinip, hemme ishliringlarni manga tapshursanglar, men silerdiki barliq talash-jédellerni hel qilip aman-tinchliq hasil qilimen» dégendek bir wedilerni qilidu («1Tés.» 5:3). Uning wediliri Israilghimu dushmanliridin qutquzup amanliqni teminleydighan bir ehдини öz ichige alidu («Daniyal» 9-babtiki shu «ehde» toghrisidiki ayetni töwende neqil keltürimiz). Lékin uning bu ehdisi pütünley aldanchiliq bolidu. «Dehshetlik azab-oqubet»tiki yette yilning del otturida u Yehudiy xelqige tolimu asiylip qilip «Bu yerde manga ibadet qilinsun» dep ularning ibadetxanisini öziningki qiliwalidu. «Dan.» 9:27de «Xudaning ibadetxanisi» toghruluq néme ishlar bolidighanliqini körüng: —

«U emir (dejjal) Xudaning xelqining köp qismi bilen axirqi bir «yette waqit»ta dostluq ehdisini takammul qilidu, lékin bu «yette waqit»ning yérimigha kelgende, u ibadetxanidiki qurbanliq we ash hediyeleini sunushni emeldin qalduridu. U chaghda «weyran qilghuchi yirginchlik nomussizliq» muqeddes ibadetxanining eng égiz jayigha qoyulidu. Taki balayi'apet, yeni Xuda békitken külpet weyran qilghuchi kishining bëshigha yaghdurulghuche shu yerde turidu» (9:27).

(Bu toghruluq bizning ««Daniyal peyghember»diki «qoshumche söz»imizni yaki ««Daniyal»diki muhim sawaqlar we bësharetler» dégen kitabchimiznimu körüng).

Biz mushu ishni Pawlusning «2Tés.» 2:4diki dejjalning Xudaning ibadetxanisidin orun alidighanliqi toghrisidiki sözliri bilen Injil «Mat.» 24:15de xatirilenen, Reb Eysaning oxshash témidiki sözliri toluq munasiwette turidu dep qaraymiz: —«**Daniyal peyghember qeyt qilghan «weyran qilghuchi yirginchlik nomussizliq»ning muqeddes jayda turghinini körgininglarda (kitabxanlar bu sözning menisini chüshengey), Yehudiye ölkiside turuwatqanlar taghlargha qachsun....**» («Mat.» 24:15-16).

Yuqiriqi üç bësharette «ibadetxana» éniq tilgha élinidu. Daniyal bësharettiki sözlirini yazghan waqtida, ibadetxana 70 yil ilgiri weyran qilinghanidi; lékin Reb Eysa sözligen waqtida we Pawlus yuqiriqi 2:4diki sözlerni yazghanda ibadetxana qaytidin Yérusalémde qurulghan bolup mezmüt turatti. On yette yil kéyin ibadetxana Rim impériyesining qoshunliri teripidin miladiye 70-yili yene weyran qilindi. Shuning bilen mushu bësharetlerning emelge ashurulushi üçün üçinchi bir ibadetxana Yérusalém shehiride qurulidu, dégen ishenchimiz bar. Mushu ibadetxana toghruluq «Daniyal peyghember»diki «qoshumche söz»imizdin üzünde élip éytip ötmisek bolmaydu: —

«(Bizge roshenki...) peyghemberler kelgüside yéngi bir ibadetxana qurulup, qurbanliqlar tüzümi qaytidin ornitilidu, dep aldın éytqan bolsimu, bu ibadetxanini Yehudiylar Mesih Eysagha ishenmey, Uning pütün insanning gunahliri üçün qilghan ulugh qurbanliqidin xewersiz halette quridu. Injilda ayan qiliniduki, Mesih Eysa gunahlar üçün chong qurbanliq bolghaniken, hazir herqandaq haywan qurbanliqi pütünley hajetsiz. Ibadetxaniningmu hajiti yoq, chünki Injilgha asasen, Xudaning Mesihini qobul qilghan bendiliri Uning ulugh muqeddes ibadetxanisi boldi. Shundaqtimu, kelgüside Yehudiylar qurghan ashu ibadetxana nurghun (toluq chüshenmigen) kishilerning neziride «muqeddes bir jay» dep qarilishi mumkin. Shunga dejjalning uni bulghishi, bashqiche ishlitishi Xudaning neziride nahayiti éghir bir gunah hésablinidu. Biraq bu «yirginchlik nomussizliq» peqet Xuda alliburun békitken waqitqichila dawamlashalaydu: —

«Tésalonikaliqlarğa «2» »

«Taki balayı'apet, yeni Xuda békitken külpet weyran qilghuchining béshigha yaghdurulghuche («yirginchlik nomussizliq») shu yerde turidu».

Bu ishlarni Xuda alliburun békitken. Xuda ulargha yol qoyghan axirqi «yette waqit»ning ikkinchi yérimi (1260 kün)diki azabliq mezgildin halqip ketmeydu. Dejjal aghdurulup gumran qilinidu».

Tehlilimizni dawam qilayli: —

2:5

«Men siler bilen bille bolghan waqtimda bularni silerge éytqanliqim ésinglarda bardu?»

Rosul Pawlusning ulargha peqet üç hepte ichidila shunche köp ishlarning xewirini yetküzgenliki bizni heyran qalduridu; бүгүнкү күнлерде shunche köp ishengüchiler köz aldida bir pütün Muqeddes Kitab turuqluq, téxiche axir zamanlardiki ishlarni angqiralmay yürüdu.

2:6-7

«We uning belgilengen waqti-saiti kelmigüche ashkarilanmasliqi üçhün némining uni tosüp turuwatqanliqi silerge melum. Chünki «qanunni yoqatquchi sirliq küch» alliqachan yoshurun heriket qilmaqta; lékin bu ishlarni hazirche tosüp kéliwatqan Birsu bardur; U otturidin chiquche shundaq tosuqluq péti turidu».

«Qanunni yoqatquchi sirliq küch» belkim Sheytanning astirtin dunyadiki barliq ellerni, barliq döletlerni herxil qanunni, shundaqla barliq prinsiplarni buzush terepke asta-asta qutritishlrini körsitidu. Bu jeryanning ewjige chiqishi dejjalning meydangha kélishi bilen bolidu.

Alimlar arisida «tosüp kéliwatqan»ning kim yaki néme ikenliki toghrisida köp muzakiriler bolghan. Biz peqet shu addiy pikrimizni éytimizki, axirqi ayettin «Tosughuchi» bir «shey'i» emes, belki bir shexs süpitide körünidu; U Xudadin chiqqan bolushi kérek, chünki Sheytan teripidin bir küchning özining wekili bolghan dejjalni tosushi yaki bésip turushi mumkin emes, elwette. Shuning bilen «Tosughuchi» del Xudaning Muqeddes Rohining Özi dégen xulasige kelimiz. Bu xulasige mas kélidighan, köp yil burun Nuh peyghember dewridikiler toghruluq éytilghan Xudaning bir sözi bar: «Méning Rohim insan bilen menggü küresh qiliwermeydu; chünki u ettur (etke tewedur)» (démek, insanni Roh emes, belki öz etliridiki arzu-hewesliri bashquridu) («Yar.» 6:3).

Mushu yerde Muqeddes Rohning insanning wijdanida «küresh qilip» gunahlrini tosughuchi yaki basquchi bolidighan roli körünidu; lékin Uning insanlar bilen mushundaq «küresh qilidighan» künleri cheksiz bolmaydu; bir kün bolmisa bir küni boliduki, insanlarning gunahlari tosüp basqudek derijidin éship kétidu — «chünki u ettur». Shu küni Muqeddes Roh «otturidin chiqidu» emesmu? Démek, Muqeddes Roh insanning öz gunahiy arzu-heweslirige egiship méngishigha tosalghuluq qilmay «otturidin chiqidu». Zadi némining yaki kimlerning otturisdin chiqqanliqi bizge téxi éniq emes. Biraq rosulning déginidek: ««qanunni yoqatquchi sirliq küch» alliqachan yoshurun heriket qilmaqta» — emma tarixtin buyan Xuda melum tedbirler bilen «qanungha yoqitish» yaki «qanungha qarshi turush»tiki ipadilerni cheklep keldi. Eng küchlük «tosughuchi tedbir»ler töwendikidek üç xil boldi: —

«Tésalonikaliqlarga «2» »

(1) Xudaning cheklik (démek, téxi toluq bolmighan) jazaliri (mesilen topan, Sodom we Gomorra sheherlirige tökülgen ot-gunggurt qatarliqlar);

(2) Xudaning Musa peyghember arqiliq Yehudiy xelqige chüshürgen Tewrat qanuni;

(3) Eng küchlük bolghini, Muqeddes Rohning insanning roh-wijdanida «küresh qilishi» — yeni söz qilish, jelb qilish, ötünüş we agahlandurushliri. Démisek bolmayduki, buning ichide chongqur bir amil Xudaning jamaitidiki sadiq er-ayallarning pütkül insaniyet üçün bolghan dua-tilawet xizmetliridin ibaret bolushi kérek. Buninggha ispat üçün, oqurmenlerdin «Dunyada qaysi döletler chiriklishish mesilisidin eng xalas bolghan?» (héch dölette yoq, elwette!) dep sorisAQ, del Yawropa, Asiya, Afrika we jenubiy we shimaliy Amérikidiki Tewrat-Injilning tesiri eng küchlük bolghan, heqiqetni jakarlaydighan jamaetler eng köp bolghan döletlerde chiriklishish mesililirining eng az iken, dep bilimiz. Étiqadchi jamaetlerning dua-tilawetlirining tesiri körünmise, (yerlik diniy tüzüm néme bolushidin qet’iynezer) chiriklishish turmushning normal bir qismi bolup qalidu.

Shundaq bir küni kéliduki, Xuda Öz jamaitige «Insaniyetning gunahi cheklensun!» dep dua-tilawet qilish burch-yükini sélishtin toxtaydu; netijide, qebih-rezillik pütkül insaniyetni qapliwalidu; Xudaning muqeddes bendiliridin sirt pütkül jahan aldinip ézitquluqqa pétip kétidu. Aldinish ewjige chiqqanda pütkül insanlar Sheytanning wekili we obrazi bolghan dejjalgha choqunushqa, qoligha yaki péshanisige uning tamghisini qobul qilishqa razi bolidu («Weh.» 13:8). Hetta Xudaning muqeddes bendilirige özlirini aldinishtin saqlash tes bolidu («Mat.» 24:24). Bu ézitquluq dejjal we uning chaparmenlirining her türlük möjiziler we karametlerni yaritishi arqiliq küchlendürülidu. Biz töwendiki ayetlerde mushu ishlar toghruluq oquymiz: —

2:8-12

«Andin ashu «qanun yoqatquchi» ashkarilininidu; biraq Reb Eysa aghzidiki nepisi bilenla uni yutuwétip, kelgen chaghdiki parlaq nuri bilen uni yoq qiliwétidu. «Qanun yoqatquchi»ning meydangha chiqishi Sheytanning pentliri bilen bolidu, u her türlük küch-qudret, möjize we yalghan karametlerni körsitip, halaketke yüzlengenlerni azduridighan herxil qebih hiyle-mikirlerni ishlitidu. Ularning halaket aldida turuwatqanliqining sewebi, özlirini nijatqa yétekleydighan heqiqetni söymey, uninggha qelbidin orun bermeslikindur. Shu sewebtin, Xuda ular yalghanchiliqqa ishensun dep, heqiqettin chetnitidighan bir küch ewetidu. Netijide, heqiqetke ishenmey, belki qebihlikni xursenlik dep bilgenlerning hemmisi jazagha mehkum qilinidu».

Bügünki kün towa qilish we heqiqetni qobul qilish künidur. Bu ishlarni kéchiktürüş kélidighan ézitquluqqa muptila bolup aldinishning xewpige yéqin turushqa barawerdur; undaq aldanghanlar dejjalning dunyagha yette yilliq höküm sürüshide uninggha qul bolidu we axirida Mesih qaytip kelginide uning bilen teng halaketke yüzlinidu.